The Hebrew Journal

דער אידישער

זשורנאל

The Hebrew Journal

די איינציגע אידישע צייטונג אין אנטעריא.

THE ONLY DAILY
A S Freidus
c/o The New York Public Library
476 Fifth Ave
NEW YORK CITY

VOLUME III. No 5620 | Toronto, Wednsday June 23 1915 | י"א תמוז פ' בלק תרע"ה. | מיטוואך דער 23-טער יוני, 1915. | PRICE: 1 CENT

לעמבערג הערט קאנאנען קראַכען

גאווערנאר סלייטאן געשיצט געגען מאַב דורך סאלדאַטען

סלוכעז וועגען שלום צווישען רוסלאנד און דייטשלאנד אבגעלייקענט

קיין פריעדען צווישען רוסלאנד און דייטשלאנד.

פראנקפארט, יוני, 22.

די פראנקפורטער צייטונג דרוקט אן ארטיקעל פון בערלין אין וועלכען מען לייקענט קאטעגאריש אב די קלאנגען וואס זיינען דארט פארשפרייט געווארען דאס דייטשלאנד האט חשק צו שליסען פריע דען מיט רוסלאנד.

לויט דיעזע קלאנגען האבען רוסישע שלוחים בעזוכט בערלין און זאגאר די הויפט קווארטיר אויפ'ן שלאכטפעלד.

די דאזיגע בעריכטען האבען זאגאר אנגעוויזען די קאנדיציאנען אויף וועלכע רוסלאנד מיט דייטשלאנד נעהן איין אויף א שלום.

דער קארעספאנדענט זאגט, אז ער איז אימשטאנד צו ערקלערען, אז עס איז ניטא קיין איינציג אמת וואהרט אין דיעזע אלע בעריכטען. דאס קיינע שליחים האבען ווען עס איז בעזוכט בערלין און דאס קיין פערזוך אפילו איז ניט געמאכט געווארען זייטענס רוסלאנד צו קומען אין בעריהרונג מיט די דייטשע אפיציעלע קרייזען.

דער זעלבער לייקענט אויך פאזיטיוו אנדערע שלום קלאנגען וואס זיינען ארומגעגאנגען; באלד נאכ'ן פריעדען קאנפערענץ וואס איז ערשט ניט לאנג צוריק אבגעהאלטען געווארען אין האאג.

פאר די טויערען פון לעמבערג

בערלין, יוני, 2.

עס איז אהער אנגעקומען א ידיעה, דאס די רוסען פאר לעמבערג האבען געכאפט א גרויסע מפלה אויף זייער גאנצער ליניע און דאס זיי שלאגען זיך נאך מיט'ן צוועק בלויז כדי די ארטילרעיע זאל אין צווישען דער צייט זיך קענען ראטעווען און אויף צו קענען מציל זיין די קריעגס מאטעריאלען.

די דייטשען און די עסטרייכער גע־פינען זיך ווייניגער ווי צעהן מייל פון לעמבערג.

די הויפט פאזיציאנען פון די רוסען ווערען איצט באמבארדירט פון דיארמייען פון די גענעראלען מעקענזען, לענסינגען, בעהם ערמאללי, פפלאנצער און וואיריצע.

לאנדאן, יוני, 22.

דא ווערט יעדע מינוט ערוואַרטעט, דאס די רוסען וועלען פערלאזען לעמבערג, וועל־כע זיי האבען געהאלטען גאנצע צעהן מאָ־נאטען און די שטאדט וועט זיך צוריק אומקעהרען צו די פארריגע בעלי בתים, סיידען דער הויפט קאמאנדיר, גרויס פירשט ניקאלאי וועט מאכען עפעס אן אונערוואַרטעטען שריט, וואס קיינער האט ניט פאראויסגעזעהען.

נאכדעם ווי גראדעק איז געפאלען האבען דיי רוסישע ארמייען צוריקגע־ציגען ביז קיין סאמע לעמבערג. אמת, דער עסטרייכער אפיציעלער בעריכט רעדט וועגען אטאקען וואס די רוסען פיה־רען אן אויף פערשידענע פונקטען, וועגען דיעזע אטאקען דענקט מען אבער אין לאנדאן, אז דאס טהוען די רוסען בלויז מיט'ן צוועק צו געבען א געלעגענהייט דער הויפט ארמיי זיך צוריקצוציהען.

ווייטער דענקט מען דא, אז די דייטשען וואס געפינען זיך אין צפון רוס־לאנד אוי אין פוילען זיינען שטארק בע־שעפטיגט און דאס זיי איילען זיך צו בעפעסטיגען זייערע פאזיציאנען פאר ווייי־טערע מעהעטיגקייט. אויבערהויפט בע־פעסטיגען שטארק די דייטשען דעם לי־בויער האפען. שווערע ים הארמאטען האט מען אהין געבראכט און עס ווערט בע־ריכטעט דאס פרינץ הענרי פון פרייסען זאל האבען געזאגט, דאס די דייטשען האבען בדעה צו האלטען ליבוי פאר זיך אונטער אלע אומשטענדען און מעג עס זיי קאסטען וואס עס וויל, ווייל זיי בע־טראכטען ליבוי אלס דעם שליסעל צום באלטישען ים.

אפיציעל ווערט דא בעריכטעט, דאס לעמבערג איז פאקטיש ארומגערינגעלט פון די עסטרייך־דייטשע טרופען, און דאס עס ווערט ערוואַרטעט יעדע מינוט דאס די פעסטונגען פון לעמבערג זאלען פאַ־לען.

פעטראגראד, יוני, 22.

די אלגעמיינע מיינונג הערשט דא דאס לעמבערג וועט קיריצליך פערלאזען ווערען צו די עסטרייך־דייטשען, וועל־כע שיקען גרויסע ארמייען מיט'ן צוועק די רוסען פון דארט אונבעדינגט ארויסצו־טרייבען.

האלב אפיציעלע בעריכטען וואס קו־מען אן אהער לויטען, דאס די רוסען גיבען נאך אינטש פאר אינטש אין דאס אין לעמבערג אליין הערט מען שוין דאס קראכען פון די קאנאנען און דאס די איינ־וואהנער פערלאזען די שטאדט אין זיי־ערע טויזענדער.

אין אפיציעלע קרייזען רעדט מען דא, אז לעמבערג איז בלויז געגנוצט גע־ווארען אלס א מיטעלפונקט פאר קריעגס מאטעריאלען פאר'ן רוסישען חיל און דאס פערלאזענדיג לעמבערג, וועלען די רוסען גאר ניט פארלירען פון א מיליטערי־שען שטאנדפונקט, ווייל זיי האבען זיי שטארק ניט בעפעסטיגט.

וועהרענד דער קריעגס אפיס גיט דא צו, דאס די עסטרייך־דייטשע ארמייען זיינען כסדר די אנגרייפער ארום ראווא רוסקא, ווערט אבער אין דער זעלבער צייט ערקליערט, דאס אין אנדערע גע־גענדען אין גאליציען און בוקאווינא מאַ־כען די עסטרייכער קיין פאָרגרעס ניט. אמת, מען שלאגט זיך דארט פער'עקשנ'ט פון ביידע צדדים.

אין דרום זייט פון טייך פאליצא האבען די רוסען אבגעשטעלט די אפטאקע פון די דייטשען נעהמענדיג הונדערטער געפאנענע.

בערלין, יוני, 22.

דאס עסטרייך־דייטשע חיל געפינט זיך איצט פאר די פעסטונגען וואס פער־טהיידיגען לעמבערג פון צפון זייט.

וואס הערט זיך אין מערב זייט?

פאריז, יוני, 22.

דער פראנצויזישער קריעגס אפיס האט ארויסגעגעבען פאלגענדען בעריכט:

דער האפען דונקירק איז נעכטען באַ־בארדירט געווארען פון דייטשער ארטי־לעריע. פערצען באמבעס זיינען געווארען פון געווארען, און איניגע ציווילע פער־זאנען זיינען געטויטעט געווארען.

די בעלגישע טרופען האבען אין דרום־מערב פון סאנט דזשארדזש פער־כאפט א דייטשען טרענטש, אלע דיי־טשען וואס האבען יענעם טרענטש פער־טהיידיגט זיינען ענטווידער געטויטעט געווארען אדער מען האט זיי גענומען געפאנגען.

אין צפון זייט פון אראַ האט דער שונא יענע נאכט אטאקירט פון פערשיע־דענע פונקטען. זיי זיינען פערטריבען געווארען פון איבעראל, אויסער אויף איין פונקט אין דרום מזרח פון פוישע, וואו זיי זיינען געווען ערפאלגרייך פער־כאפענדיג א טהייל בלויז פון א טרענטש.

אין דעם געגענד וואס רופט זיך „לאבירינטה" איבער די פיעלע טרענט־שעס וואס געפינען זיך דארט, האט דער שונא געהאט זעהר גרויסע פערלוסטען. א געגען אטאקע וועלכע די דייטשען האבען געריכטעט געגען די פאזיציאנען, וואס מיר האבען פון זיי געהאט פערכאפט איז מזרח זייט פון דעם קענגעוויער פארט איז אבגעשטעלט געווארען דורך אונזער אינפאנטעריע און ארטילעריע פייער. דער שונא האט זיך בענוצט מיט באמבעס, וואס האבען ענטהאלטען סס־גאזען.

אין לאַרריין, וויידער, אלס א רע־זולטאט פון אונזערע א פרישער אטאקע, האבען מיר אוואנסירט דריי הונדערט יארד. מיר האבען פערנומען די בערג אין דרום זייט פון רעטאבוא, מיר האַ־בען דארט גאנץ לייכט צוריקגעשטייסען צוויי געגען אטאקעס און מיר האבען גע־נומען א גרויסע צאָהל געפאנענע.

אין דער טהאָל וואס רופט זיך פעכט, האבען מיר אויפגעהאלטען אלעס וואס מיר האבען געוואונען און מיר מאכען ווייטער פאראנערעס.

אין ראיאָן פון סאנדערנאך האבען מיר גענומען איניגע געפאנענע און מיר האבען אויך פערכאפט דריי מאשין האר־מאטען.

פרישע אטאקעס ערוואַרטעט אויף די דארדאנעלען

פאריז, יוני, 22.

א טעלעגראמע פון אטהענס איז מודיע דאס כאטש די אפעראציעס אויף דעם גאליפאלי האלב אינזעל האבען אנ־גענומען דעם כאראקטער פון א סארט בעלאגערונגס קריעג, דאך נעהן אז פער־שיעדענע לאקאלע און געגען אטאקען.

א הייסע שלאכט איז פארגעקומען פערגאנגענעם מיטוואך ווען די עלליים האבען צוריקגעשטויסען א טערקישען אנ־גריף און האבען גענומען 700 געפאנגע־נע.

עס בעמערקט זיך גרויסע טהעטיג־קייט אין דער פלאטע פון די עלליים שוין זייט איניגע טעג, וועלכעס מאכט צו גלויבען, אז גאנץ קירצליך וועט פאר־קומען א גענעראל אנגריף אויף די דאר־דאנעלען.

נייעס אין קורצען

אמסטערדאם, יוני, 22.

א פריוואט טעלעגראמע פון בערלין זאגט, דאס עס ווערט ערוואַרטעט יעדע מינוט דאס איטאליען וועט ערקלעהרען קריעג דייטשלאנד.

אויב איטאליען ערקלעהרט קריעג געגען די דייטשען, וועט זי וואַרשיינליך שיקען אן ארמיי קיין פראנקרייך צו העלי־פען די עלליים.

פעטראגראד, יוני, 22.

די הינע צייטונגען שרייבען זעהר פיעל וועגען דער שטעלונג פון שוועדן.

די „בירזשעוויא וויעדאמאסטי" שטעלט גאנץ אפען די פראגע: אין וואס פאר א הינזיכט, און אויף וואס פאר א גרונד קאן שוועדען האבען אויסזיכטען ווען עס איז צו געהן זיך שלאגען מיט רוסלאנד. ניט אין צשון וזכט רוסלאנד א וועג פאר איהר פלאטע, שרייבט די פרעסע, רוסלאנד וויל און מוז האבען א וועג דורך די דארדאנעלען, איהר רעכט דערצו ווערט איצט אנערקענט פון גאנץ אייראפא.

לאנדאן, יוני, 22.

פון אמסטערדאם קומט די נאכריכט דאס א געפעלען האט זיך געטען אנגע־צונדען געבען זעערבוג און איז אריינגע־פאלען אין ים אריין.

לאנדאן, יוני, 22.

א ליסטע פון אונגליקספעלע וואס איז פערעפענטליכט געווארען זאגט, דאס ביז יוני דעם 9-טען זינען, זייט די מלחמה האט זיך אנגעהויבען 3,372 אפי־צירען געטויטעט געווארען, 6,651 זיינען פערוואונדעט געווארען און דאס 1,049 פעהלען, וועלכעס מאכט צוזאמען א סך הכל פון 11,072.

דיעזע פיגורען ווייזען, אז די פרא־פארציאן פון געטויטעטע אפיצירען צו סאלדאטען איז איינס צו צוויי, דאס הייסט, אז אויף יעדע צוויי געטויטעטע סאלדאטען, איז געפאלען איין אפיציר.

פיהרט דעם ברודער צו קבורה—אין שטארבט.

געכטען איז דזשארדזש קלאוז פון קוקסוויל פלוצלונג געשטארבען. ער האט געהאט געליטען פון א געשוויר אויפ'ן האלז און איז ערשט פערטיג געווארען מיט אלע פארבערייטונגען; מקבר זיין זיין ברו־דער וועלכער איז ערשט געשטארבען און ווי ער איז פערטיג געווארען האט זיך זיין קראנקהייט אנגערופען און ער איז אויף געשטארבען.

דער פאטער וועלכער קומט מקבר זיין זיין זוהן ווייסט געכעך ניט אז ער וועט שוין אין איין וועג בעגראבען צוויי זיהן.

בולגאַריען קוויינקעלט זיך

בערלין, יוני, 22.

די עלליים האבען געפאדערט פון בולגאריען, אז זי זאָל זאָפארט מאביליי־זירען איהר ארמיי און זאָל געהן אויף טערקיי.

ווי מען רעדט דא אין האלב אפיציע־לע קרייזען, האט בולגאריען געפאדערט שווארץ אויף ווייס און גאנץ דייטליך, מען זאָל איהר זאגען, וועלכע קאנצעססיעס זי וועט באקומען, אויב זי וועט אריינ־געהן אין דער מלחמה אויף דער זייט פון די עלליים.

צווישען דער בעלאָהנונג וואס מען האט פארגעשלאגען בולגאריען פאר איהר אריינטרעטען אין קריעג, געהט אריין סערבישע מאקעדאניען, קאוואלא, א פארט אין גריכענלאנד. עס איז אויף א סברא, אז די עלליים האבען פער־שפראָכען בולגאריען שתהלנות אין בר־קארעשט, אז זי זאָל צוריק קריגען דאב־רודזא, א שטיק רומעניען וואס געפינט זיך ביים ברעג פון שווארצען ים. קיין בע־לאהנונג אבער צו בולגאריען, אז זי זאָל זיין נייטראל, האט מען ניט פארגעשלאָ־גען.

אין איהר ענטפער האט בולגאריען זיך ניט געמאכט וויסענדיג וועגען מאָ־ביליזירען איהר חיל. זי האט בלויז גע־שטעלט פראגען, אין א גאנץ העפליכען טאָן אפילו. זי האט, למשל, געפרעגט, אויב סערבישע מאקעדאניען מיינט בלויז יענעם טהייל וועלכען בולגאריען האט גע־פאדערט אונטער דער טריטי צווישען די באלקאנען, אדער אנדערע טהיילען אויך.

מען שטעהט דא, אז די עלליים האבען פארגעשלאגען, אז סערבען, דער־פאר וואס זי וועט גאבגעבען אין מאקע־דאניען, זאָל זי קריגען גוטע בעלאָהנונג אין אלבאניען, באסניא און הערצעגאָ־ווינא.

ניי יאָרק: אמעריקאן דזשואיש קאמיטע רופט א קאנפערענץ

ניו יארק:

די „אמעריקאן דזשואיש קאמיטע" האט אויף א ספעציעלער זיצונג בעשלאָ־סען צו פערלופען א קאנפערענץ פון אי־דישע נאציאנאלע קערפערשאפטען.

דיקאָנפערענץ וועט פארקומען ניט שפעטער ווי דען 1-טען נאָוועמבער, און וועט אבגעהאלטען ווערען אין וואשינג־טאָן.

150 דעלעגאטען וועלען זיין פער־טראטען אויף איהר.

א 7-ער קאָמיטע אין ערוועהלט געווארען, וועלכע וועט ארגאניזירען די קאָנפערענץ, און בעשטימען וועלכע אר־גאניזאציעס איינצולאדען.

די הויפט־פונקטען וואס די קאָנ־פערענץ וועט פערהאנדלען, וועט זיין, די אימיגראציאנס פראגע, גלייכבערעכ־טיגונג, און וועגען ארץ ישראל.

(דיעזער בעשלוס האט נאר ניט צו טהאָן מיט דער קאָנגרעס קאָמיטע פון פי־עלע אידישע כלל־טהוער און קערפער־שאפטען, וועלכע זעצט פאר איהר אר־ביט פאר א גרויסען קאָנגרעס פון אלע אמעריקאנער אידען.)

א רעוואָלוציאָן אין דושאָרדזשיאַ

אטלאנטא דזשארדזשיא, יוני, 22.

אזוי ווי געכטען אוועגד האט דער מאָב דעמאָנסטרירט און געמאכט געוואל־דען וועגען דער בענגאדיגונג פון פרענק. זיי האבען דעם גאווערנאר איינגאפ גע וואָלט אין שטיקער צערייסען.

מורא האבענדיג, אלזאָ, און הייזנט זאָל זיך די סצענע ניט ווידערהאָלען, האט מען געמוזט האלטען פערטיג דעם 25-טען רעגימענט פון דער נעשאָנעל גארד, אין פאל מען וועט מוזען בערוהי־גען די דעמאָנסטראטען. נאטירליך וואָלט זיך דאס פייער היינט מעהר צו־פלאקערט און די אפיצערען זיינען דארום געווען פערטיג אין פאל עס וועט נויטיג זיין אריינצופיהרען אין קראפט דאס קריעגס גערעכט, אזוי ערנסט האט די לאגע אויסגעזעהן.

א גרויסער קראוט האט זיך פערזאַ־מעלט ארום הויז פון גאווערנאר דזשאהן מ. סלייטאן, ארום זיין קאנטרי הויז, וועלכעס געפינט זיך אויף פיטשטרי רויד, 6 מייל ווייט פון שטאדט. דער קראוט איז באלד צעטריבען געווארען מיט באַ־יאָנעטען, און, מורא האבענדיג, אז דאס וועט נאָך מעהר אויפרייצען דעם מאָב, האט דער גאווערנאר אוועקגעשטעלט סאָלדאטען מיט אָנגעלאדענע ביקסען.

אזוי שנעל ווי גאווערנאר סלייטאן האט ערפאהרען, אז דער מאָב לאָזט זיך נעהענטער אויף זיין הויז האט ער גע־דערט מיליץ. מעהר ווי 700 מענער און יונגע בחורים האבען געשריען און געמאכט קולות, אז דער גאווערנאר איז בעגאנגען א פערראטער און האבען זיך פערזאמעלט ארום זיין הויז און געשטאנען ראָרט, אזוי שרייענדיג אין טומלענדיג, ביז 11 בילד פערבערעט.

אויהר ביינאכט, ווען די מיליץ איז אָנגע־קומען און האט זיי צוטריעבען.

וועהרענד די מיליץ האט בעוואכט דעם גאנצען געגענד ארום דעם הויז איז דער גאווערנאר אליין געווען אין זיין הויז, ניט וואגענדיג נאטירליך אויסצו־געהן. מיט איהם אינווענינג זיינען גע־ווען איינינע פון זיינע נאָהענסטע פריינד־אלע זיינען זיי געווען בעוואפענט און פער־טיג צו שיסען אין פאל עס וועט אָנקומען נאָך א מאב אין דער נאכבארשאפט פון זיין קאונטרי היים.

הונדערטער פאָליסלייט אין אוני־פארם און אויך אין ציוויל קלייידער האָ־בען זיך אויסגעמישט אין די קראָאוודס אויף אלע גאסען, פערטיג צו ארעסטירען די רוהע־שטערער, רייטענדע פאָליס זיי־נען אויך ארומגעפאהרען אינבער די הויפט־גאסען און־האָבען צעטריבען יעדען קראָ־אוד וואס האט פרובירט זיך צו פארמירען.

פון דעם גאנצען סטייט דזשארדזשיא זיינען היינט אָנגעקומען בעריכטען פון שטורמישע סצענעס.

אין מאריעטטא, 20 מייל פון דאנעס, פון וואנעט די קליינע פייגען איז געקו־מען, דאס מיידעל וואס איז ערמארדעט געווארען, וועגען וועלכער דער גענער האט עדות געזאגט, אז ניט ער האט עס געטהאן, נאר לעאָ פרענק, האט דער מאָב אויסגעהאנגען א בילד פון גאווער־נאר. אויף דעם בילד האבען זיי אויפגע־האנגען א סייט מיט פאָלגענדען אויס־שריפט:

„רושאהן סלייטען, דזשאָרדזשיא'ס פערראטערישער גאווערנאר".

שפעט ביינאכט האט דער מאָב דאס אזוי שרייענדיג אין טומלענדיג, ביז 11 בילד פערבערעט.

שיף פון מאָנטרעאל געזונקען

לאנדאן, יוני, 22.

דער ענגלישער דאמפפער קארס־ברוך פון גלאסגאו, געהענדיג פון מאָנ־טרעאל קיין לעיטה, סקאטלאנד, איז געזונקען געווארען פון א דייטשער סוב־מארין דעם 21-טען יוני, ווען זי איז שוין געווען ניט ווייט פון סקאטלאנד.

11 מיטגליעדער פון דער מאנשאפט האבען זיך גערעטעוועט, 13 פעהלען נאָך.

דער דאמפפער איז געווען א פראכט־שיף, ער איז ארויסגעפאָהרען פון מאָנ־טרעאל דעם 5-טען יוני פיהרענדיג מיט זיך מעהר ווי הונדערט טויזענד בושעל קאָרן.

דער קאפיטאן איז געווען ד. א. הוג־טער. קיין סאָלדאטען, אדער אומציי־אן האט די דאזיגע שיף ניט געפיהרט.

יונגע פרוי ווייזט זיך ארויס אלס גוטער דעטעקטיוו

א גוטע שטיקעל דעטעקטיוו ארבייט האט געכטען אָבגעטהאָן מרס. לאווסאן, וועלכע האלט א רעסטאָראנט אויף קינג סט. ניט ווייט פון שערבראאָ.

זי האט ארעסטירט א געוויסען מאן וועלכע האט אָנגעגעבען זיין נאָמען אלס ערווין גאיעטי פון דזשארווים סטריט.

פארנאכט, ווען מרס. לאווסאן איז געשטאנען ארום איהר הויז, האט זי דער־זעהען ווי גאיעטי בערויבט א שכור'ן מאן וועלכען ער האט צוגעשלעפט אין א ווינ־קעל פון דער צווייטער זייט נאס.

גאיעטי האט דעם מאן בערויבט און האט זיך ארויפגעכאפט אויף א קאר, וועלכע האט זיך אָבגעשטעלט אויפ'ן קארנער.

מרס. לאווסאן אויף לאנג ניט גע־טראכט און איז ארויפגעשפרונגען אויף דער זעלבער קאר. זי האט וועגען דער געשיכטע דערצעהלט דעם קאנדוקטאָר פון קאר, וועלכער האט עס אויך דערצעהלט דעם מאָטאָרמאן.

דאָ האבען אלע דריי, מרס. לאווו־סאן, דער קאָנדוקטאָר און דער מאָטאָר־מאן זיך בעראטהען און אויפ'ן וועג פאתח הענדיג איז דער מאָטאָרמאן צוגעפאהרען צו א קארנער, וואו ער האט דערצעהען א פאָליסמאן. זיי האבען דעם פאָליס־מאן צוגערופען און האבען איהם דער־צעהלט די געשיכטע, אזוי אז גאיעטי איז גלייך ארעסטירט געווארען.

שפעטער האט מען אויף געפונען דעם בערויבטען.

מרס. לאווסאן איז שטארק געלויבט געווארען פון דער פאָליצייי פאר איהר קלוגער ארבייט.